

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 22.03.2022

Vår ref.: 22/00282
Deres ref.: 21/6558-1

Saksbehandler: Nayén Bacci Myhrvold

Høringssvar fra OsloMet - storbyuniversitetet - sluttrapporten til rammeplangruppa for barnehagelærerutdanningen med forslag til revidert rammeplan for norsk og samisk barnehagelærerutdanning

OsloMet – storbyuniversitetet har mottatt høringen av sluttrapporten til rammeplangruppen for barnehagelærerutdanning med forslag til revidert rammeplan for norsk og samisk barnehagelærerutdanning. Universitetet har foretatt en intern høringsrunde hvor Institutt for barnehagelærerutdanning og Institutt for grunnskole- og faglærerutdanning ved Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier har blitt bedt om å komme med innspill, i tillegg til administrative seksjoner ved fakultetet. Alle seksjoner ved Institutt for barnehagelærerutdanning har kommet med innspill til høringen.

Under følger en kort generell kommentar til høringen, deretter følger universitetets innspill på de fire temaene som følger av rammeplangruppens oppsummering; gjennomgående tema, pedagogikkens plass, fleksibilitet i og mellom kunnskapsområder, samt studiepoeng i fag på kandidatens vitnemål. Til slutt legges det ved noen andre innspill.

OsloMet stiller seg i all hovedsak bak forslag til endringene i den nye rammeplanen. Universitetet synes det er positivt at det samiske perspektivet løftes frem, og at det fremkommer at samisk er likeverdig med norsk barnehagelærerutdanning i begge forskriftene.

OsloMet noterer seg rammeplangruppens kommentarer til mandatet, og støtter at mandatet kunne vært bredere. Videre savner universitetet et større fokus på hvordan pedagogikkfaget skal styrkes.

1) Gjennomgående tema

OsloMet mener at endringsforslaget til forskriftens § 1, sjette ledd *kan* stå i fare for å utvanne vektlegging av økt mangfold, kunnskap om barn under 3 år, barn med særskilte behov og flerspråklige barn. De gjennomgående temaene er ikke nødvendigvis tilstrekkelig innarbeidet i dagens barnehagelærerutdanning, og bør derfor bli spesifikt nevnt i forskriften. OsloMet støtter derfor i utgangspunktet ikke endringen i forskriftens § 1, sjette ledd til «Utdanningen skal ha en helhetlig pedagogisk tilnærming til lek, omsorg, læring og danning».

Det er imidlertid viktig å påpeke at det er delte synspunkter på dette punktet i universitetets fagmiljøer. Flere mener også at det er viktig å støtte prinsippet om at forskriften skal være på overordnet nivå og støtter

Postadresse
PB 4. St. Olavs plass, 0130 OSLO

Telefon
67 23 50 00

Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier,
Seksjon for studieadministrasjon og
internasjonalisering

Besøksadresse
Pilestredet 46

rammeplangruppens argumenter. Videre er universitetet positive til at begrepet «omsorg», som siden 2012 har vært fjernet fra rammeplan for barnehagelærerutdanning, er foreslått tilbake igjen. Universitetet bemerker at det er noe uklart hva som legges i begrepene lek, omsorg, læring og danning.

2) Pedagogikkens plass

OsloMet støtter forslaget om en opprydding i bruken av ulike pedagogikkbegrep og en konsekvent bruk av begrepet *pedagogikkfaget*, der det underforstått menes oppgaver og undervisning som skal ivaretas av ansatte ved institusjonenes pedagogikkseksjoner.

OsloMet støtter forslaget om å gi pedagogikkfaget en sentral rolle i utdanningen som et sammenbindende element, samt å fjerne kravet om at pedagogikk skal inngå i alle kunnskapsområdene. Dette kan bidra til å «samle» pedagogikkfaget for slik å gi pedagogikkfaget en mer sentral rolle i utdanningen, og samtidig minske fagtrengselen i kunnskapsområdene. Det har imidlertid også fremkommet argumenter *mot* å fjerne kravet om at pedagogikk skal inngå i alle kunnskapsområdene, siden pedagogikk skal være gjennomgående og sees i sammenheng med fagene. Disse er i mindretall og universitetets standpunkt er at vi støtter å fjerne kravet om at pedagogikkfaget skal inngå i alle kunnskapsområder.

OsloMet ser at pedagogikk i kunnskapsområdene slik det i dag praktiseres ved utdanningen ikke har fungert tilfredsstillende og imøtekommer derfor endringsforslaget. Imidlertid fremkommer det ikke tydelig nok hvordan pedagogikkfaget skal styrkes og få en sentral og sammenbindende rolle i utdanningen, og dette bør tydeliggjøres i forskriften. Det kan tolkes som et ansvar for faglig integrasjon av utdanningen, i form av tverrfaglige perspektiver, samt ansvar for felles og gjennomgående tema. Det kan også tolkes som at pedagogikkfaget får et spesielt ansvar for studentenes utdanningsløp, inkludert det å ha ansvar for å følge studentenes progresjon, for eksempel i form av regelmessige samtaler med enkeltstudenter. En slik rolle vil innebære en økning i av arbeidsoppgaver for pedagogikkseksjonene, men vil kunne være hensiktsmessig med tanke på å få frem sammenheng fra et studentperspektiv.

Det er uansett grunn å se nærmere på *hvordan* pedagogikkfaget skal styrkes, og OsloMet savner en tydeliggjøring av dette i forskriften. En tydeliggjøring av pedagogikkfagets rolle kan for eksempel gjøres ved å definere kunnskapsområdet barns utvikling, lek og læring som pedagogikkfagets kunnskapsområde og/eller etablere et pedagogikkfag som en fagsøyle som går gjennom alle tre år.

Rammeplangruppen har ikke foreslått å forskriftsfeste hvor mange studiepoeng pedagogikkfaget skal ha; OsloMet merker seg at rammeplangruppen har vært delt i synet på dette punktet. OsloMet støtter studiepoengfesting av pedagogikkfaget i forskriften. I tillegg til det ovennevnte vil dette styrke pedagogikkfaget.

3) Fleksibilitet i og mellom kunnskapsområder

OsloMet mener det er positivt at det legges til rette for mer fleksibilitet ved at 20 studiepoeng kan fordeles ut fra lokale ønsker ved den enkelte utdanningsinstitusjon. Dette understrekes også av flere fagmiljøer, selv om også noen fagmiljøer ønsker å forskriftsfeste hvordan studiepoengene skal brukes.

OsloMet mener at pedagogikkfaget bør styrkes. Utover dette mener universitetet at det bør være fleksibilitet, slik at de fristilte studiepoengene kan fordeles utfra lokale ønsker ved den enkelte institusjon.

4) Studiepoeng i fag på kandidatens vitnemål

Fagmiljøet ved OsloMet støtter rammeplanutvalgets forslag om å studiepoengfeste fagene på studentenes vitnemål, samt argumentene for dette som fremkommer i forslaget. Det er imidlertid viktig at en slik studiepoengfesting av fagene ikke hindrer tverrfaglig satsning, særlig i fordypningene.

Noen fagmiljøer ønsker ikke formuleringen om at eksamen må være *tverrfaglig og integrere teori og praksis* siden de ønsker muligheten for enfaglige eksamener. OsloMet mener imidlertid at det er viktig med tverrfaglige eksamener, så lenge utdanningen er organisert i kunnskapsområder.

5) Andre innspill

Et overordnet og generelt innspill til høringen er at det er viktig for studentene at det ikke gjøres endringer som er til hinder for studentmobilitet på tvers av institusjoner, samt at revisjonen i størst mulig grad tar hensyn til kompatibilitet med tidligere rammeplaner. Dette gjelder både strukturen på utdanningen (emner og studiepoeng per emne) og det faglige innholdet i emnene.

Kommentarer til § 2.Læringsutbytte

- OsloMet mener at fag er en forutsetning for fagdidaktikk i alle fagområdene i barnehagen, og mener derfor at § 2, andre ledd bør endres til «har bred pedagogikkfaglig, **faglig** og fagdidaktisk kunnskap, i pedagogikk og i barnehagens fagområder kunnskap om ledelse og tilrettelegging av pedagogisk arbeid, og om barns lek og læringsprosesser lek, omsorg og læring».
- Videre mener OsloMet at læringsutbyttebeskrivelsene ikke er oppdaterte med tanke på utfordringene samfunnet står over i dag. Miljøkrisen og klimakrisen kommer til å gjøre seg gjeldende og påvirke den oppvoksende generasjonen og kunnskap om natur og bærekraftig' utvikling bør inn som kunnskap kandidaten har etter fullført barnehagelærerutdanning.

Kommentarer til § 3.Struktur og innhold

- I § 3, femte ledd mener OsloMet at fordypningene er en del av studieløpet og ikke trenger spesifiseres i pedagogikkfaget.
- I § 3, sjuende ledd bør det stå «fordypningene» i flertall, for å sikre at flere fordypninger tilbys ved alle institusjoner.
- I § 3, I niende ledd er det uklart hva som menes med «lærerutdanningsfagene», samt at hele setningen «institusjonene kan synliggjøre studiepoengfesting av lærerutdanningsfagene på studentens vitnemål» bør være et eget ledd.

Kommentarer til merknader til § 1

- Det er usikkert hva som menes med «barnehagefaglig», OsloMet foreslår at det står «faglig og didaktisk kunnskap». Det er også noe uklart hva som menes med «forankres» i kunnskapsområdene.

Kommentarer til merknader til § 2

- Også her vises det til «studieløpet og fordypningen», OsloMet mener fordypningene er en del av studieløpet.
- Kompetanseområder: miljøkrisen og klimakrisen er store utfordringer som den oppvoksende generasjonen kommer til å møte. Dette bør oppdateres i følgende avsnitt: Det har vært et mål å utforme bestemmelsene i forskriften på et overordnet nivå. Det gjelder også

læringsutbyttebeskrivelsene. Beskrivelsene må ses i lys av at de skal konkretiseres og operasjonaliseres i underliggende planverk. Departementet har likevel vurdert det som nødvendig å gi mer spesifikke føringer på noen områder som anses som særlig viktige. Dette gjelder blant annet arbeid knyttet opp mot å ivareta barn med særskilte behov, språkutvikling, flerspråklighet, samarbeid med hjemmet og andre relevante instanser, og barns dannelse. Læringsutbyttebeskrivelser på disse områdene er derfor inkludert i forskriften. De er også ivare tatt i de nasjonale retningslinjene for fag under de ulike kunnskapsområdene.

Med hilsen

Sarah J. Paulson
dekan

Nayén Bacci Myhrvold
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ingen håndskrevne signaturer.